-eelset või Maailmasõja aega: J. Vahtra „Minu noorusmaalt“ III, O. Lutsu „Mälestused“ VIII, R. Rohu „Kahuriliha“, E. Grossschmidt'i „Sõjavangis“. Vabadussõja aeg kajastub H. Õuna jutustusetaolises töös „Soomusrongil“. „Ühe vana „tuuletallaja“ [= A. Kitzbergi] noorpõlve mälestused I“ ilmus 2. trükis. „Noor-Eesti“ „Maailmasõja Memuaaride“ seerias ilmus tõlketeosena Richthofen'i „Punane lendur“.

Olümpiamängude ja muude sündmuste ja vabama valuutasaamise tõttu pakkus 1936. a. eestlastele jälle avaramaid reisivõimalusi. Kirjutati rohkesti reisikirju ajalehis ja -kirjades, kuid kirjanduslike kalduvustega reisijaid oli läinud aastal ainult üks, K. Ast-Rumor, kelt ilmus „Allah ja ta rahvas“ (Maroko). Vanu Maailmasõja-eelseid ja -aegseid reisimälestusi sõnastab B. Linde „Rännakute keerises“. K. L. Marley „Rännakuteilt“ ja H. Laas'i „Ateenast Berliini“ on tühisemad. Kõige ulatuslikumal reisil oli 1936. a. Semper — Lõuna-Ameerikasse, millest esialgu ilmus paar reisikirja „Loomingus“.

Vestekirjandust eriraamatus esindab ainult R. Tiitus „Postimehest“ kogutud valimikuga „Toslemi kirjad ja juhtumused“.

Essee kirjanduslikuks uusloominguks võiks pidada peamiselt üht väljaannet (äratrükk „Loomingust“): „F. Tuglas. Kirjutisi ta 50. sünnipäeva puhul“. Ilmumist jätkas ja jõudis esialgselt lõpule Tuglase kriitiliste tööde avaldamine. Ilmusid „Kriitika“ köited V—VIII. Tuglase 8-köiteline kriitiliste teoste kogu sisaldab nüüd siis enam kui 2000 leheküljel 260 esseed, artiklit, arvustust — igatahes meil üsna harukordne saavutis nii hulgalt kui kvaliteedilt. Mõningaid esseetaolisi asju võib leida koolikirjanduse hulgast.

Eesti kroonika 1936, lk. 90